

ICT- ARBEIDSMARKT- RAPPORTAGE

Q1 & Q2 2020

Over de impact die de coronacrisis op de IT-arbeidsmarkt heeft, waarom er reden tot optimisme is, interviews met IT-professionals en meer!

< iSense >
ICT PROFESSIONALS

INHOUD

VOORWOORD	3
DE IMPACT VAN HET CORONAVIRUS OP CYBERCRIME	4
AANTAL IT-VACATURES TREKT WEER AAN	9
DE CORONACRISIS PER WEEK IN BEELD	10
IN GESPREK MET IT AREA LEAD SEBASTIAAN KALSHOVEN VAN ING	12
IT-VACATURES PER FUNCTIEGROEP	16
HANS VAN VARIK OVER WERKEN BIJ DE BELASTINGDIENST	18
TOP 40 MEEST GEVRAAGDE VACATURES PER FUNCTIE	22
VRAAG NAAR IT-PROFESSIONALS PER PROVINCIE	23
VRAAG PER BRANCHE EN OPLEIDINGSNIVEAU	24
INDELING FUNCTIEPROFIELEN	25

VOORWOORD

Beste lezer,

In een bewogen periode hebben wij een nieuwe halfjaarlijkse arbeidsmarktreportage voor u gemaakt. Hierin delen we inzichten in het aantal IT-vacatures, gecombineerd met onze kennis over de ontwikkelingen in de IT-arbeidsmarkt.

De coronacrisis raakt ons allemaal. Vanzelfsprekend staat ieders gezondheid voorop en doen we er alles aan om IT-professionals op een veilige manier te helpen aan mooie opdrachten bij onze klanten. Waar videosollicitaties enkele maanden geleden sporadisch voorkwamen, is dit nu de nieuwe standaard geworden. Het is één van de vele voorbeelden die laat zien hoe snel iedereen op de veranderingen anticipeerde, waar we allemaal in korte tijd mee werden geconfronteerd.

In maart is er een daling in het aantal IT-vacatures, maar vanaf juni zien we weer een toename. Hoewel dit slechts een korte periode is, is er genoeg reden voor optimisme. Ook wij merken dat er in juni een grotere vraag is. In gesprekken met klanten blijkt dan ook dat bedrijven weer meer personeel aannemen en inhuren.

Verder is in deze rapportage te lezen hoe mijn collega Managing Director Richard Tanga in gesprek gaat met Sebastiaan Kalshoven, IT Area Lead van ING. Samen spreken ze over DevOps en de ontwikkelingen in de markt. Ook vertelt IT-professional Hans van Varik over zijn ervaringen bij de Belastingdienst en besteden we aandacht aan cybercrime.

Ik wens u veel leesplezier en hoop dat deze informatie u meer inzicht zal bieden in de huidige situatie van de IT-arbeidsmarkt.

Marco Berkhout
Managing Director iSense ICT Professionals

DE IMPACT VAN HET CORONAVIRUS OP CYBERCRIME

Iedere crisis in onze historie werd en wordt misbruikt door criminelen. Dat gebeurt nu ook tijdens de coronacrisis, en dan met name online. Hoe komt het toch dat dit fenomeen zich elke crisis weer herhaalt? En welke mogelijkheden zijn er om jezelf te wapenen tegen cybercrime? Dit en meer kwam aan bod tijdens onze webinar *'De overeenkomsten tussen corona en cybercrime: hoe elke crisis kansen biedt'*.

ISENSE ICT PROFESSIONALS BESCHIKT OVER EEN ACTIEVE COMMUNITY MET VEEL KENNISEVENTS. DOOR DE CORONACRISIS KONDEN DIE IN DE AFGELOPEN TIJD NIET OP LOCATIE PLAATSVINDEN, MAAR GELUKKIG WÉL ONLINE. DAAROM ORGANISEERDEN WE EEN WEBINAR OVER DE IMPACT VAN HET CORONAVIRUS OP CYBERCRIME. WIL JE DIE TERUGKIJKEN? SCAN DAN HIERNAAST DE QR-CODE.

OVER DE GASTEXPERT

Ludo Baauw is CEO van de Intermax Group, opgericht in 1994 en bestaat uit Intermax Cloudsourcing, Bizway, Guardian360, NFIR, Gridly en Guida. Samen houden deze bedrijven complexe cloudinfrastructuren en geavanceerde securitydiensten 24/7 beschikbaar. Dat doen zij voor organisaties die niet zonder een veilige en betrouwbare IT-omgeving kunnen. Bovendien is het de eerste partij in Europa die een cyberverzekering in de eigen dienstverlening integreerde. De Intermax Group is 100 procent in Nederlandse handen en geheel zelfstandig gefinancierd.

Ludo is betrokken geweest bij het ontstaan van de Nationale Anti-DDoS Wasstraat, is bestuurslid van de Nationale Beheersorganisatie Internet Providers (NBIP) en geeft gastles aan de Erasmus School of Accounting & Assurance (ESSA).

Volgens Ludo Baauw is het hard nodig om de impact van cybercrime in tijden van het coronavirus niet te onderschatten. Want de kans dat je 100.000 euro online kwijtraakt aan een crimineel, is misschien wel net zo groot als dat je met corona te maken krijgt.

Door de coronacrisis vergaderen we vaker digitaal, werken we veel vanuit huis en maken we meer gebruik van bepaalde software. Daar komen kwetsbaarheden bij kijken waar cybercriminelen graag op inspelen. Zo is er een toename te zien in onder meer DDoS-aanvallen, phishing-mails en verstoringen in online meetings. Naast de georganiseerde cybercriminelen, zien ook startende hackers meer kans. Denk bijvoorbeeld aan middelbare scholieren, die met aanvallen op scholen experimenteren omdat ze geen zin hebben in de (digitale) les.

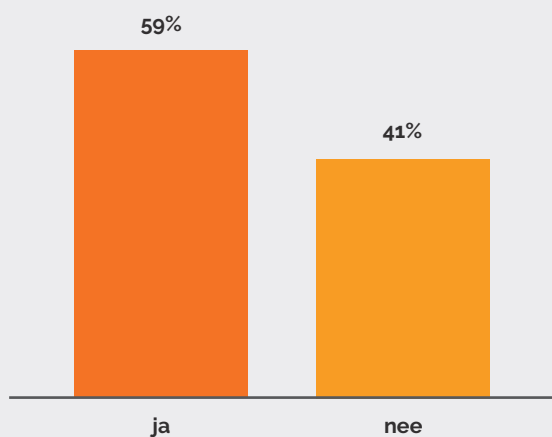
Smartphones zijn risicovol

Gedurende deze coronacrisis moeten we extra waakzaam zijn als het gaat om onze smartphones. Volgens Bibi van den Berg, hoogleraar Cybersecurity Governance van de Universiteit Leiden, kan met name dit device nog wat extra bescherming gebruiken. In NPO Radio 1 was ze te gast naar aanleiding van een onderzoek, waaruit blijkt dat 57 procent van de privésmartphones niet goed is beveiligd. En als het gaat om zakelijke smartphones, dan ligt dit percentage nog hoger, met 78 procent. Enerzijds is dit hogere percentage te verklaren doordat mensen niks kunnen of mogen installeren op hun bedrijfstelefoon. In dat geval is het niet mogelijk om extra beveiligingssoftware te downloaden. Anderzijds zien bedrijven niet altijd reden om hierin extra te investeren. Gedacht wordt namelijk dat de beveiliging al afdoende geregeld is. Gelukkig is dit in veel gevallen ook zo.

Behoeftte aan centrale coördinatie

Van den Berg ziet dat organisaties en overheden veel zaken op het gebied van cybersecurity al goed geregeld hebben. Als de beveiliging goed op orde is, dan neemt het aantal incidenten vanzelfsprekend af. Maar daar komt wel een uitdaging bij kijken: want de kans bestaat dat men zich na verloop van tijd afvraagt waarom al dat geld en mankracht geïnvesteerd wordt in de beveiliging. Blijft een incident dan uit vanwege de goede beveiliging of omdat je nooit wordt aangevallen? De kans bestaat dat investeringen in de cybersecurity teruglopen, omdat er geen hard bewijs is dat die ervoor zorgen dat incidenten worden voorkomen. Maar wanneer er dan echt iets gebeurt, vraagt men zich vaak af waarom er niets is gedaan. Om deze dynamiek tegen te gaan, pleit Van den Berg voor een deltaplan om zodoende een meer centrale coördinatie te organiseren op het gebied van cybersecurity in Nederland.

POLL 1. BEN JIJ OF IS JOUW BEDRIJF OOIT SLACHTOFFER GEWORDEN VAN CYBERCRIME?

We vroegen tijdens de webinar aan ons publiek in hoeverre zij ooit getroffen zijn door cybercrime. Daarop gaf 59 procent aan dat dit wel het geval was, tegen 41 procent die zei dat dit nog niet was gebeurd.

Opvallende stijging cybercrime

Criminelen spelen altijd in op actualiteit. Dat zie je ook in het verleden met de MH17-ramp. Destijds werden Kamerleden gewaarschuwd voor een hackaanval uit het buitenland. Via nepmails over het MH17-onderzoek zou een 'statelijke actor' proberen om toegang te krijgen tot de computer van de parlementariërs. Vooral Kamerleden die zich bezig hielden met het MH17-onderzoek zouden doelwit van de hackers zijn.

En dat is dus ook te zien tijdens deze coronacrisis.

Cybercriminelen hackten Hammersmith Medicines Research en plaatsten de gestolen data online. Het Britse medisch bedrijf stond op het punt om vaccins tegen corona te gaan testen.

Theo van der Plas, programmadirecteur Digitalisering en Cybercrime van de Nationale Politie, ziet een stijging in het aantal aangiften van WhatsApp-fraude en oplichting met phishing-mails. In EenVandaag zei hij dat het gaat om tienduizenden nepwebsites met medisch materiaal, phishing-mails en DDoS-aanvallen. De Volkskrant publiceerde misdaadcijfers van de politie, waarin op dit moment een duidelijke verschuiving in criminaliteit van offline naar online te zien is. Zo is de kans dat je zakken worden gerold met 80 procent kleiner geworden. Daarentegen neemt de kans dat iemand getroffen wordt door cybercrime toe met 174 procent.

WhatsApp-fraude

De politie ziet dat WhatsApp-fraude populair is, die zowel bedrijven als particulieren raakt. Zo kwamen er van december 2019 tot en met februari 2020 nog maximaal 6500 meldingen per maand bij de Fraudehelpdesk binnen, in april 2020 waren dat er al bijna 15.000. Bij deze vorm van fraude doet iemand zich voor als de directeur van het bedrijf waar je werkzaam bent of als een familielid. Al snel wordt door die oplichter via WhatsApp de vraag gesteld om een geldbedrag over te maken.

De Consumentenbond waarschuwt voor een nieuwe vergelijkbare variant, waarin een hacker zelfs vanuit een bekend telefoonnummer berichten stuurt.

Met de server door de wasstraat

Om incidenten te voorkomen, zijn er verschillende initiatieven mogelijk gemaakt om je tegen cybercrime te weren. Zo kunnen internetproviders van wie klanten doelwit worden van een DDoS-aanval, hun verkeer laten omleiden via de servers van de wasstraat. Daar wordt het getroffen verkeer van de gekaapte computers gescheiden van de echte websitebezoekers. Vervolgens roteert het schone verkeer weer naar de internetprovider. Ook biedt de overheid de basiscan Cyberweerbaarheid aan. Op de website digitaltrustcenter.nl staan tips over cyberweerbaarheid en kun je bekijken hoe je er op het gebied van cybersecurity voor staat.

VRAAG UIT HET PUBLIEK

V **Het klopt toch dat de aard van ransomware is veranderd?**

A "Dat is zeker waar. Van het versleutelen tot het vernietigen van gegevens, het wordt slimmer en back-ups worden aangetast. Als je in principe goede back-ups hebt, kun je alsnog geëncrypt worden. Dan heb je als bedrijf een ontzettend groot probleem. Maar dit kun je wel oplossen door de back-ups weer terug te zetten. Wat veel mensen vergeten, is dat je die back-ups wel offline moet bewaren en niet vast moet zetten aan je server. Je ziet dat bij veel servers die door ransomware worden versleuteld, de back-up-server vasthangt aan hetzelfde netwerk. Maar dan ben je dus ook je back-up-data kwijt."

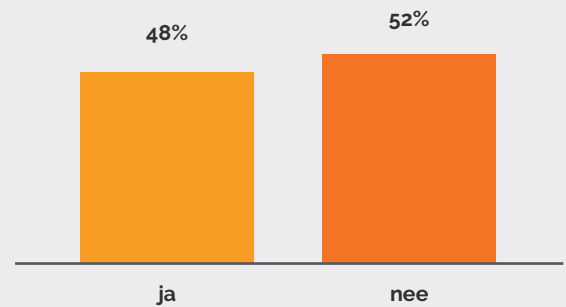
V **Wat is jouw mening over het betalen van een ransomware fee en wat vind je dat het standpunt van het Ministerie van Justitie en Veiligheid zou moeten zijn?**

A "Ik denk dat het erg uiteenloopt. Sommige afdelingen en districten van de politie zeggen dat je nooit moet betalen. Maar zoals je wel weet, betaalde de Universiteit van Maastricht wel omdat ze die back-ups niet meer konden terugzetten. Mijn standpunt is dat als je een klein beetje oplet en je zorgt voor een goede basishygiëne, dan is de kans dat je geraakt wordt al 90 procent minder. Laten we ons daaraan vasthouden en niet de vraag stellen of je nou wel of niet moet betalen. Ik zou het persoonlijk niet doen, maar kan me goed voorstellen dat als je als bedrijf hierdoor diep in de problemen komt, misschien denkt van: zal ik dan maar? Er zit altijd iemand achter en tegenwoordig zijn die bendes ongelofelijk professioneel."

Hoe wapen je jezelf tegen cybercrime als IT-professional?

- > Zet een Honeypot in je LAN. Ga eens kijken wat er op je netwerk gebeurt. Waarom voert iemand een port-scan uit? Dat kan je hier mooi mee achterhalen en is gratis te downloaden op het internet.
- > Houd actief bij wie probeert in te loggen op de VPN. En als je handig bent, kan je er een PowerShell-script op loslaten en afwijkend gedrag detecteren. Daar kun je software voor kopen, maar als je de basislogging doorkijkt, kun je al veel achterhalen.
- > Analyseer de afwijkingen van 'normaal gedrag'.
- > Controle op (onverwachte) configuratiewijzigingen van systemen (bijvoorbeeld via Sysmon).
- > Sluit niet je back-ups 'live' aan op het netwerk, zorg voor offline-kopieën.

POLL 2. VOEL JIJ JE GENOEG GEWAPEND OM GEEN SLACHTOFFER VAN CYBERCRIME TE WORDEN?

We vroegen tijdens de webinar aan ons publiek in hoeverre zij zich genoeg gewapend voelen om geen slachtoffer te worden van cybercrime. Daarop gaf 48 procent aan dat dit wel het geval was, tegen 52 procent die zei van niet.

TIPS VOOR VEILIG THUISWERKEN

1

Hanteer dezelfde procedures als op kantoor. Gebruik je een passwordmanager? Doe het thuis dan ook. Voer regelmatig updates uit, maak goede back-ups en neem desnoods een abonnement op een clouddienst (encrypted opslaan).

2

Wees op je hoede als 'collega's' naar vreemde zaken vragen. Vraagt een collega of je even wat geld over kan maken? Doe het niet. Bel die persoon eerst en controleer of dit wel echt is.

3

Gebruik een passwordmanager. Bijvoorbeeld 1Password, LastPass en KeePass. Dit zijn veilige applicaties die regelmatig worden geüpdatet.

4

Controleer wekelijks op updates. En sla dit niet elke keer over, maar installeer ze dan ook echt.

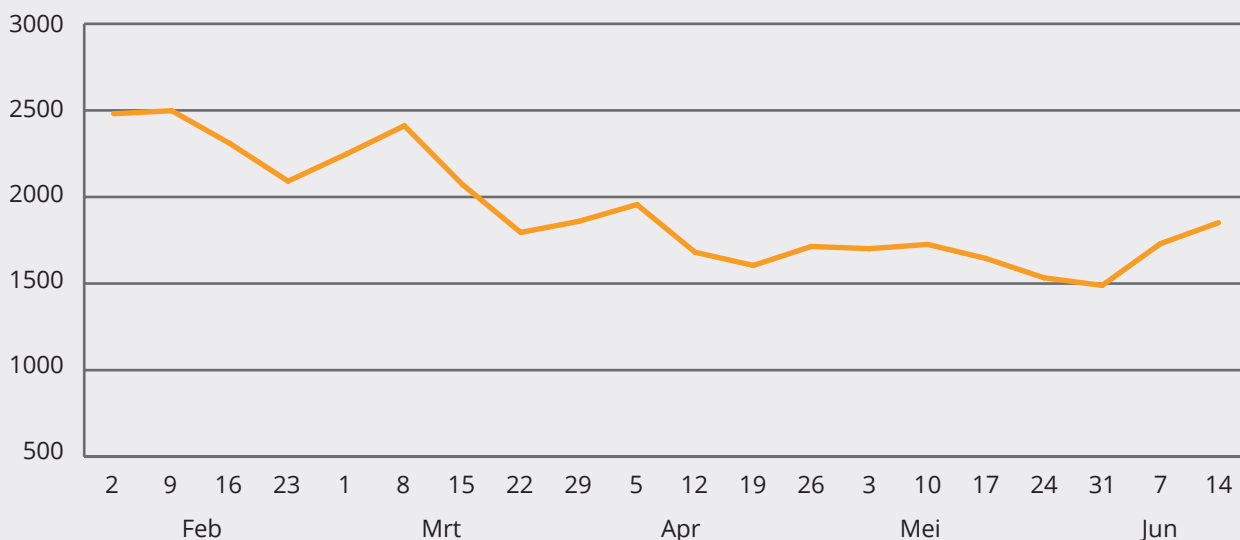
IT-MARKT ANTICIPEERT GOED OP CORONACRISIS

Dat de IT-markt goed anticipeert op de coronacrisis, blijkt uit een onderzoek dat Managers Online publiceerde. Hieruit bleek namelijk dat onze sector behoort tot de top-tien vakgebieden die de minste beperkingen ondervinden van de restricties omtrent de anderhalve meter-samenleving.

DE CORONACRISIS PER WEEK IN BEELD

Maar wat doet de intelligente lockdown met de vraag naar IT-vacatures onder directe werkgevers? Om hier meer inzicht in te krijgen, is hieronder in kaart gebracht hoe de markt zich per week ontwikkelde voor, tijdens en na versoepelingen van de intelligente lockdown.

FIGUUR 2. AANTAL IT-VACATURES BIJ DIRECTE WERKGEVERS PER WEEK TIJDENS DE CORONACRISIS

Te zien is dat vanaf het moment dat minister-president Mark Rutte iedereen in Nederland opriep om zoveel mogelijk thuis te gaan werken, er een daling in het aantal IT-vacatures is. Deze daling zette verder door, toen ook bekend werd dat restaurants, cafés en scholen moesten sluiten. Het aantal vacatures nam, in vergelijking met de week ervoor, af met 14,24 procent. Het dieptepunt lijkt bereikt te zijn omstreeks 22 maart, het moment dat het kabinet sprak over de invoering van de intelligente lockdown. Daarna stabiliseert deze trend zich en zien we vanaf het moment dat de eerste versoepelingen weer komen, een lichte stijging in het aantal IT-vacatures.

12 MAART

Blijf thuiswerken.

Dat geldt voor iedereen, behalve voor mensen met een vitaal beroep. Ook zijn evenementen met meer dan 100 mensen niet toegestaan.

16 MAART

Toespraak minister-president.

Minister-president Mark Rutte spreekt Nederland toe. Hij zegt onder meer dat een groot deel van de Nederlandse bevolking besmet zal raken.

19 MAART

Bruno Bruins treedt af.

Minister Bruins treedt af als minister voor Medische Zorg. Hij stopt vanwege oververmoeidheid. Hugo de Jonge neemt het coronadossier over.

31 MAART

Verlening maatregelen.

Tot en met 28 april worden de coronamaatregelen verlengd.

21 APRIL

Basisscholen openen.

De maatregelen zijn verlengd tot 20 mei, maar de basisscholen en kinderopvang mogen op 11 mei weer gedeeltelijk open.

1 JUNI

Restaurants, middelbare scholen, musea, theaters en bioscopen weer open. Ook is het verplicht om mondkapjes te dragen in het openbaar vervoer, en iedereen met klachten kan zich laten testen.

1 JULI

Grote versoepeling van maatregelen.

Openbaar vervoer is niet alleen meer voor noodzakelijke reizen. Ook de regels voor bijeenkomsten in binnen- en buitenlucht worden aanzienlijk verlicht. Per 1 september gaan alle middelbare scholen weer open. De regel omtrent anderhalve meter afstand blijft.

15 MAART

Scholen, restaurants en cafés sluiten.

Ook scholen en kinderopvangcentra moeten dicht. Er wordt opgeroepen tot 'social distancing'. De richtlijn is anderhalve meter afstand.

17 MAART

Economische maatregelen.

Een economisch noodpakket wordt aangekondigd met acht steunmaatregelen, onder andere een verruiming van de werktijdverkorting, extra inkomensondersteuning voor zzp'ers en uitstel van belastingbetaling.

23 MAART

Intelligente lockdown.

Omdat mensen massaal naar stranden, parken en bossen trokken, worden strengere maatregelen aangekondigd. Volgens Rutte is er nu een 'intelligente lockdown' en zou een totale lockdown de vervolgstap kunnen worden.

1 - 20 APRIL

Zicht op versoepeling. In de maand april komen er geen nieuwe maatregelen bij.

6 MEI

Eerste versoepeling.

Er is een routekaart opgesteld tot 1 september. Gesproken wordt over een nieuwe fase, waarbij we de overgang gaan maken naar de anderhalve meter-samenleving.

24 JUNI

Aankondiging verdere versoepelingen.

Minister-president Mark Rutte kondigt verdere versoepelingen aan van de coronamaatregelen.

IN GESPREK MET IT AREA LEAD SEBASTIAAN KALSHOVEN VAN ING: 'JE MOET ERVAN OP AAN KUNNEN DAT JOUW TEAMS HET JUISTE DOEN'

Met iSense
Managing Director
Richard Tanga over
DevOps bij ING in
tijden van COVID-19

Sebastiaan Kalshoven (41) geeft leiding aan vijftien DevOps-teams binnen ING. Samen met deze teams zorgt hij voor stabiliteit in de betaalsystemen die door meer dan 10 miljoen mensen worden gebruikt. Sinds 2018 mag iSense als preferred supplier hieraan een structurele bijdrage leveren. Richard Tanga, Managing Director van iSense, gaat met Sebastiaan in gesprek over de ontwikkelingen in de markt en de impact van COVID-19 op DevOps bij ING.

OVER SEBASTIAAN KALSHOVEN

Sebastiaan Kalshoven is IT Area Lead bij ING. Daar is hij verantwoordelijk voor het Strategic Core Banking Platform. Hij studeerde in 2001 aan de Hogeschool Utrecht af in Communicatie en Management. In de opleiding zat altijd al een sterke IT-component en door een vriend werd hij geïnteresseerd in de complexiteit en kansen van het in die tijd opkomende internet. Gedurende zijn opleiding runde hij samen met een vriend een eigen internetbedrijf. Door zijn interesse en opgedane kennis is hij later in IT-consulting aan de slag gegaan. Initieel vervulde hij daar de rol van Netwerk Specialist en was hij werkzaam binnen de Telecomsector. Later besloot hij om zijn technische en communicatieve skills in te gaan zetten bij ING.

Je hebt een achtergrond in management en communicatie, maar bent begonnen als een technisch specialist. Dit lijkt mij een mooie combinatie als IT-leidinggevende. Hoe zou jij jouw leiderschapsstijl omschrijven?

"Mijn technische vaardigheden kan ik goed inzetten in mijn huidige rol. Het is leuk om met mensen te werken en samen doelen te bereiken. Ik ben faciliterend en verbindend, maar neem ook graag de leiding. Daarnaast ben ik niet bang om te zeggen dat dingen niet goed gaan. Vaak doe ik dit door vooral te benadrukken wat ik goed vind gaan en hoe ik het dan wél wil. Openheid en transparantie vind ik heel belangrijk. Als je als leider jezelf kwetsbaar opstelt, dan doen anderen dat ook. Dat draagt ook bij aan ons succes. Het is een uitdaging om je strategie en visie zo duidelijk te maken dat de mensen hier ook in mee gaan bewegen. Soms werk ik nog steeds mee met een team om bepaalde projecten recht te trekken."

Je kan dus wel zeggen dat je een betrokken persoon bent. Hoe neem je de IT-professionals mee in DevOps-werken?

"DevOps is voor mij naast een organisatiemodel, voornamelijk een gedachtegoed. Het is een mindset waar je als bedrijf naartoe moet bewegen. Voorheen had je alleen Ontwikkeling- en Beheerteams. Dat zijn feitelijk hele andere bloedgroepen. Het gaat er nu om dat er mensen zijn die vanuit deze beide groepen naar elkaar toe kunnen bewegen, elkaar beter begrijpen en meer begrip hebben voor elkaar. Zo moet de beheerder kunnen automatiseren en de ontwikkelaar incidenten kunnen oplossen in de productie. Er is geen schutting meer tussen de beide kampen. Uiteindelijk ontstaat er een groep die dan meer kan bereiken. Ik geloof dan ook in continuous improvement en learning. Bijvoorbeeld door korte feedbackloops te creëren. We doen niet aan symptoombestrijding, maar lossen problemen structureel op. Ik vind het leuk om te zien hoe disciplinaire teams naar elkaar toegroeien en meer op elkaar gaan lijken. Daarbij is het belangrijk dat wij als leiders faciliterend zijn door de juiste expertise bij elkaar brengen, lijnen uit te zetten en zo tot betere oplossingen te komen."

Uit ervaring weet ik dat het bij elkaar brengen van de juiste expertise lang niet altijd gemakkelijk is. In hoeverre lukt het jou om de juiste mensen aan te trekken?

"Dat gaat vrij goed. Onder meer dankzij onze samenwerking. Veel van de door iSense geleverde kandidaten passen goed in de agile mindset. Veel IT-professionals zijn zij-instromers, die vanuit een andere rol in het team komen. De profielen passen goed bij de manier van werken en cultuur bij ING. Het voordeel is dat jullie flexibel zijn en goed luisteren naar wat specifieke managers nodig hebben op een bepaalde plek. Het is fijn om gerichte aanbiedingen te krijgen die matchen. We zoeken altijd naar nieuwe instroom. Continu vernieuwen is immers onderdeel van onze werkwijze."

Je was betrokken bij de uitrol van DevOps. Wat bleef hiervan het meeste bij?

"Mijn grootste leerpunt was om als manager los te laten en te vertrouwen op de skills van je team. Je moet ervan op aan kunnen dat mensen de juiste dingen doen. Dat was best lastig in de eerste periode. Ik was bijvoorbeeld gewend om met teams mee te bouwen, software te schrijven en te implementeren. Nu ben ik bezig met het zetten van kaders, in plaats van primair bezig te zijn met delivery. Als de kaders staan dan geef ik het team daarbinnen de vrijheid. Soms is dat uitdagend omdat je zelf niet kunt ingrijpen. De uitdaging daarbij is dat je de autonomie van het team zoveel mogelijk intact wilt laten."

Op wat voor manier kun je het beste met die uitdaging omgaan?

"Het is vooral belangrijk om te weten en ook duidelijk te maken naar je teams dat fouten maken geen zonde is. Het is juist goed om fouten te maken, want daar leer je van. Maar maak die fouten dan bij voorkeur niet in de productie-omgeving. Doe dat vooral in de testomgeving en leer ervan. Er moet een CD-pipeline zijn: snel testen, deployen en een vaste set aan testen hebben zodat dit herhaalbaar wordt. Bij voorkeur zie je dat de issues snel worden hersteld. Zeker met de DevOps mindset, gaat het om samenwerken, naar elkaar toe groeien, zo min mogelijk handmatig en herhaalbaar werk verrichten en continu de kwaliteit verbeteren."

Welk zakelijk voordeel brengt die kwaliteitsverbetering met zich mee?

"We brengen software in korte cycli naar productie, waardoor we features sneller op de markt kunnen brengen. Voorheen duurde dit te lang en waren we te laat. Dan kwamen we met features waar de klant niet meer op zat te wachten. Nu bouwen we iets in één tot twee weken. We streven ernaar om alles in zo klein mogelijke stukken naar productie te brengen. Vervolgens valideren we dit met een klein deel van de klanten door te kijken of en hoe het gebruikt wordt. En zo ja, werkt het ook goed? Voor ons is het belangrijk geweest om stapsgewijs grote features naar de markt te brengen. In eerste instantie bouwden we 100 procent van de requirements. Maar meestal kom je nu met 80 procent al goed uit."

We zien terug dat het coronavirus impact heeft op het bedrijfsleven. In hoeverre is dit van invloed op jouw werk?

"De manier van communiceren verandert, maar de invulling niet. De agile toolkit houdt eigenlijk al rekening met remote werkende teams. Mijn teams werken goed op afstand. De delivery is toegenomen en men maakt thuis meer effectieve uren. Bovendien zijn de engineers minder afgeleid. Voorheen had je een vaste werkdag van 8 uur. Dan is je spanningsboog niet altijd optimaal. Nu kan iedereen zelf zijn eigen momenten kiezen om te werken. Collaboration tools zijn voor het samenwerken erg belangrijk geworden. Maar als er een storing is, dan is er best een groot probleem. De juiste afstemming blijft hierin wel een belangrijk punt. Je moet mensen 'formeel' benaderen om erachter te komen hoe bepaalde ontwikkelingen lopen. Mijn rol bestaat nu vooral uit contact onderhouden met mensen, dingen te verbinden, informatie te delen en bij te sturen waar nodig. Ik vraag hoe het met ze gaat en waar hun uitdagingen zitten. En hoe ze zich als persoon willen ontwikkelen. Sommige teams of individuen komen er zelf mee, andere hebben meer hulp nodig."

Hoe zorg je ervoor dat die teams meer hulp krijgen?

"De manier waarop nu informatie gehaald wordt en je betrokken bent, is anders geworden. Ik geloof sterk in sociale cohesie. En die verbondenheid gaat meer dan om enkel inhoudelijk werk. Daarom organiseren we virtuele events en Q&A-sessies over de ontwikkelingen binnen en buiten het bedrijf. Aan mijn teamleiders geef ik mee dat ze veel contact met mensen moeten houden, bijvoorbeeld via Skype of Teams. Sinds kort doen we ook weer face-to-face bila's. Een teamleider gaat dan naar

een teamlid toe. In de buitenlucht voeren ze dan het overleg op een gepaste afstand volgens de richtlijnen van het RIVM. En dat werkt goed. Persoonlijke aandacht helpt mensen te verbinden en om verbonden te blijven. Samenwerken gaat nu eenmaal makkelijker vanuit een relatie op basis van vertrouwen."

In hoeverre denk je dat deze verandering doorzet?

"Ik vermoed dat we naar een wereld gaan waarin we meer thuiswerken. Het wordt een mengvorm tussen thuis en kantoor. Op kantoor schrijf je dan het werk uit van nieuwe dingen. Maar dat wat al geïmplementeerd is, kan makkelijk vanuit huis worden gedaan. Voor veel engineers is dit zeker een verbetering. We zijn dit eigenlijk al jaren gewend in de samenwerking met onze teams in India en Roemenië."

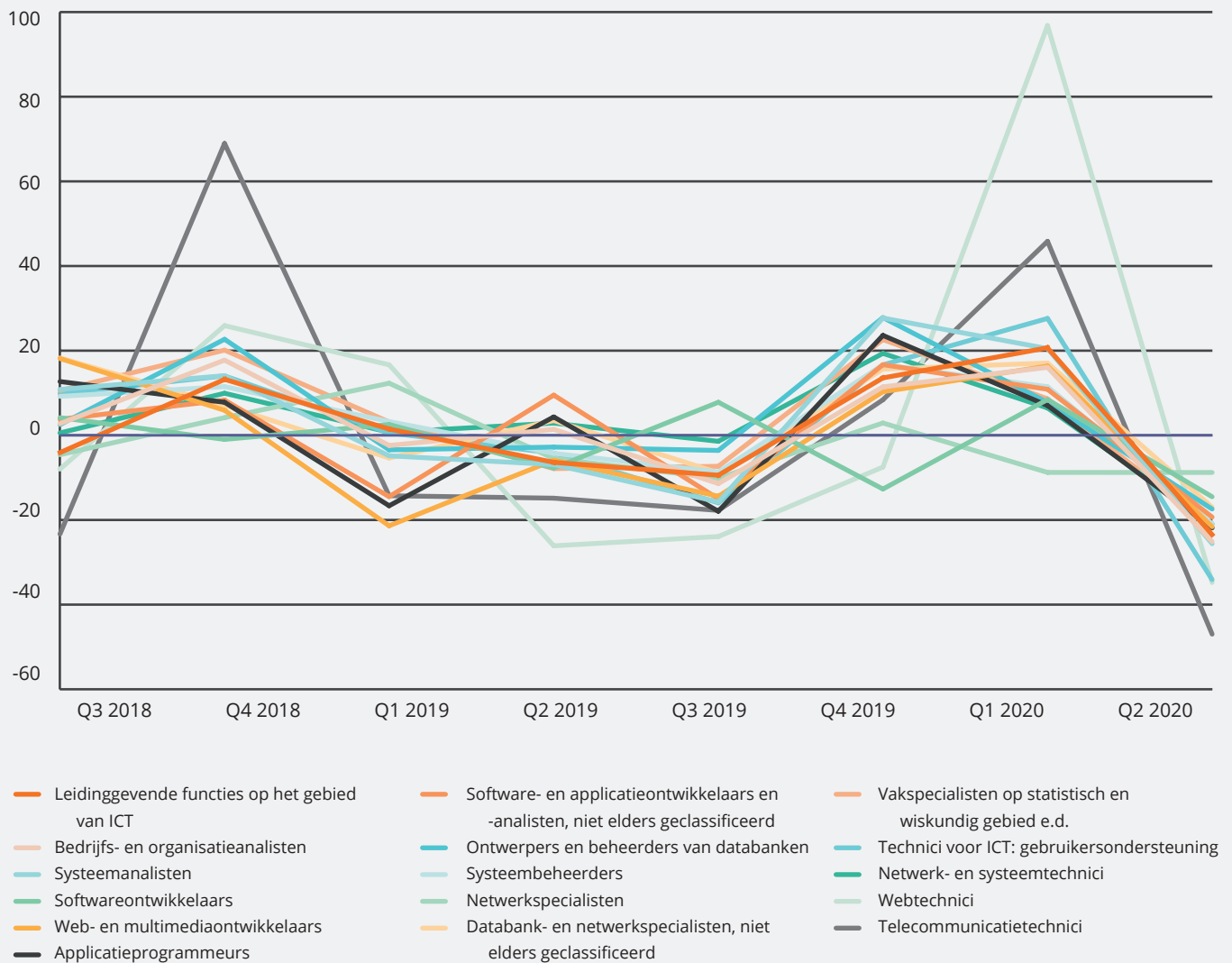
Wat betekent dit voor de profielen die worden uitgevraagd?

"Voorheen kregen we traditionelere profielen uit de markt. De engineers moesten zelf eerst wennen aan de nieuwe eisen. We maakten een transformatie van mensen die proceduregericht werken naar die inhoudsgericht hun werk doen. Degene die meebewegen in veranderingen zijn succesvol. Het coronavirus brengt ook verandering met zich mee. Veel wat we eerst gewend waren, zijn we nu kwijt. Die flexibiliteit bepaalt of je succesvol bent. Het vermogen om flexibel om te kunnen gaan met verandering is wat ING succesvol maakt. Deze flexibiliteit is integraal onderdeel van onze cultuur en dat is hetgeen we ook zoeken in het DNA van onze engineers. iSense heeft ons over de afgelopen tijd goed kunnen helpen om juist die profielen aan te reiken die hier goed bij passen."

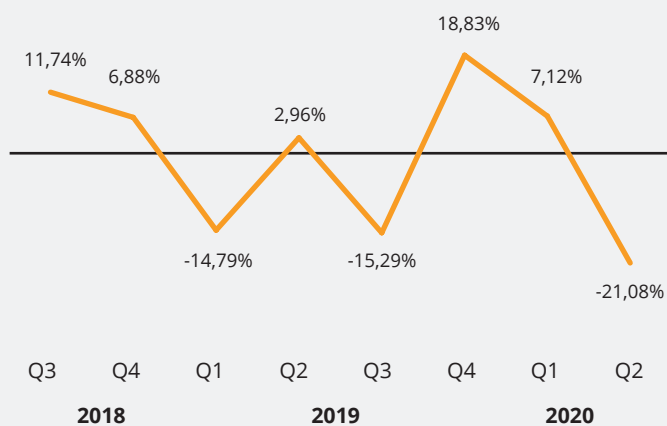
IT-VACATURES PER FUNCTIEGROEP

Over alle functiegroepen is er sprake van een daling in het aantal IT-vacatures. De functiegroepen die het hardst geraakt worden, zijn telecom-, web- en gebruikersondersteuning-technici. Onder meer bij de functieprofielen van softwareontwikkelaars en netwerkspecialisten zien we dat het aantal IT-vacatures het minst sterk is gedaald.

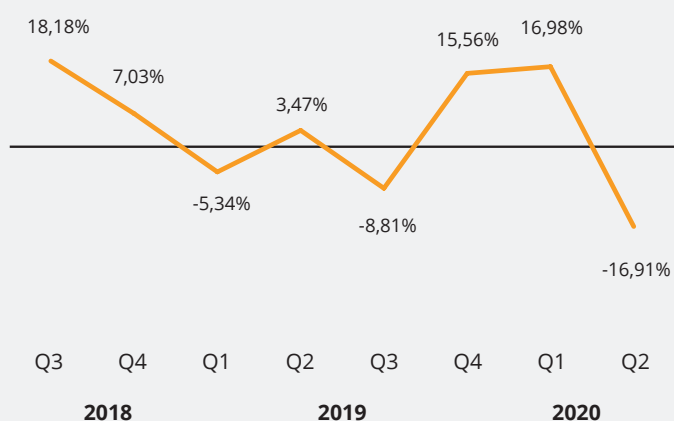
FIGUUR 3. AANTAL IT-VACATURES PER FUNCTIEGROEP IN PERCENTAGES -LIJN

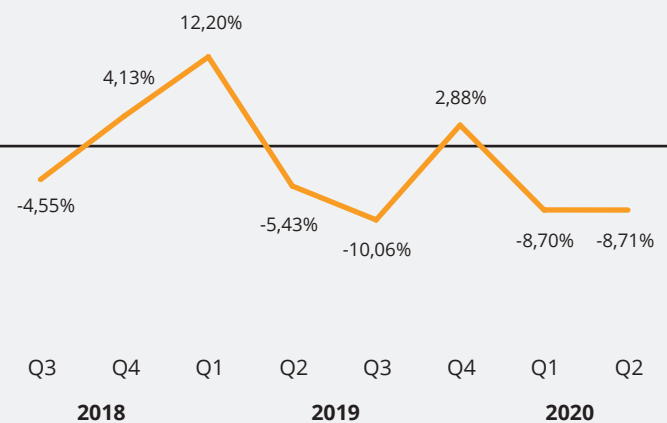
FIGUUR 4. STIJGING/DALING IN VACATURES VOOR SOFTWAREONTWIKKELAARS

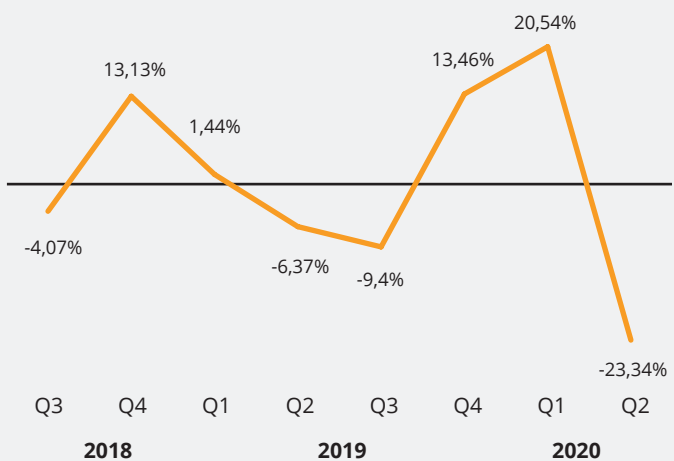
FIGUUR 5. STIJGING/DALING IN VACATURES VOOR DATABASE SPECIALISTEN

FIGUUR 6. STIJGING/DALING IN VACATURES VOOR NETWERKSPECIALISTEN

FIGUUR 7. STIJGING/DALING IN VACATURES VOOR LEIDINGGEVENDE FUNCTIES

Q & A

WERKEN BIJ DE BELASTINGDIENST: *'DE BESTE SCRUM MASTER HEEFT GEEN ERVARING'*

Hans van Varik over de nieuwe stap in zijn ICT-carrière bij iSense

Als systeembeheerder met ruime ervaring was Hans van Varik (54) op zoek naar een nieuwe uitdaging. Hij kreeg via iSense de kans om zijn organisatorische en technische talenten verder te ontwikkelen bij de Belastingdienst. Als Assistent Engineer groeide hij in korte tijd door tot scrum master. Aan ons vertelt Hans hoe hij deze stap ervaart en welke impact de coronacrisis op zijn werk heeft.

Belastingdienst

Kun je iets vertellen over jezelf?

"Sinds 1990 werk ik in de automatisering. Voorheen deed ik voornamelijk systeemwerk. Als Windows Engineer werkte en bouwde ik aan nieuwe diensten. Ook loste ik problemen en storingen op die in het netwerk kwamen. Mijn eerste klus was op een school. Daarna werkte ik voor twee woningcorporaties en voor een busmaatschappij in Utrecht. Vervolgens zocht ik naar een nieuwe uitdaging. Door te solliciteren kwam ik in contact met iSense. De recruiter kende mij inmiddels en zocht naar een passende opdracht. Ik kreeg de kans om aan de slag te gaan als Assistent Engineer bij het Windowsteam van de Belastingdienst."

Met welke werkzaamheden ben je precies bezig?

"Het team waar ik terecht kwam, wilde DevOps en agile werken. Dat kwam goed uit. Gedurende de periode dat ik zocht naar een baan, volgde ik namelijk een opleiding voor DevOps en Professional Scrum Master. Daardoor kon ik goed uitleggen wat scrum inhoudt en hoe je agile werkt. Samen met twee andere collega's groeide ik in de rol van scrum master. Inmiddels bedien ik twee scrumteams en werk ik sinds april als fulltime scrum master."

Dat is een mooie stap, hoe zien je teams er precies uit?

"De afgelopen anderhalf jaar groeide de afdeling van 10 naar 55 collega's. Ik werk in twee nieuwe teams. Het eerste team is het netwerkteam. Die regelen al het beheer over een deel van het netwerk van de Belastingdienst. En het tweede team richt zich op de basisinfrastructuur, zoals de hardware en de virtualisatielaag."

Welke uitdagingen kom je tegen in jouw werk?

"Op dit moment maken we de overstap van werken op projectbasis naar de scrummethodiek. Het grootste leerpunt hierin is dat dit niet samengaat. Een project heeft namelijk een bepaalde prioriteit bij de klant. Daarentegen werk je volgens scrum met een backlog, waar je steeds wat opdrachten uitpakt. Als tijdens projecten het werk onverwachts binnenkomt bij het scrumteam, is het werk niet te coördineren. Maar inmiddels zitten we in de eindfase van het laatste project. Als we dat opleveren, wordt het daaruit voortkomende restwerk opgenomen in de backlog en verwerkt door de scrumteams. Het belangrijkste voor nu is dat de teammanager goed in de gaten heeft dat die een faciliterend leider is. Op de achtergrond is hij druk bezig om alle beslissingen aan het team over te laten. Tegelijkertijd is dit een leerweg voor mensen die vooral het oude werken gewend zijn. Bijvoorbeeld als besloten moet worden wie wat gaat doen. Dan geef ik aan dat dit een gezamenlijke taak is van het team en niet van de manager. Het is mooi om te zien hoe mensen dit oppakken en hier verder in groeien."

Over welke eigenschappen moet je beschikken wil je kunnen werken volgens de scrummethodiek?

"Aan de ene kant is het belangrijk dat je zelfstandig kunt werken. Maar aan de andere kant moet je ook de verbinding kunnen zoeken met teamleden. Dat leer je als je dagelijks met het team de werkzaamheden doorneemt en bekijkt wie wat moet doen. Voor sommigen kan het nog een barrière zijn om hulp te vragen wanneer iets niet lukt. Dan moet je je eigen ego opzij kunnen zetten. Want als je hulp inroept, is je taak sneller opgelost. Dit betekent dus dat je mensen nodig hebt die zowel hulp kunnen aanbieden als erom vragen. Uit ervaring weet ik dat een klant niet geholpen is wanneer je lang uitzoekt hoe je iets moet oplossen. De klant is er juist gebaad bij als je om hulp vraagt."

Hoe verloopt de overgang momenteel?

"Iedereen staat achter deze nieuwe werkmethode. De manier waarop we een aantal taken uitvoeren, is soms nog punt van discussie. Maar dat is logisch aangezien we hierin nog groeien. Ook hadden we de nodige uitdagingen. Door de coronacrisis werd samenwerken moeilijker, omdat we ineens moesten werken met een videoverbinding. En we hebben een snelgroeiend team. De nieuwe mensen moeten natuurlijk ook worden ingewerkt. Ondertussen pakken we dingen proactief op en kijken we per klant wat op dit moment prioriteit heeft. Gelukkig zijn zij tevreden."

Je vertelde net al kort over een belangrijk obstakel: corona. Hoe heb je deze crisis tot nu toe ervaren?

“Het is belangrijk dat je creatief omgaat met vergaderingen. Iedereen doet dit op een beeldscherm. Dat levert goede dingen op. De communicatie is nu anders. Zo kun je elkaar niet storen en word je min of meer gedwongen om geconcentreerd naar elkaar te luisteren. In een vergaderruimte wil de aandacht voor iemand die aan het woord is nog weleens afzakken. Aan de andere kant is het lastiger om snel met elkaar te schakelen. Nu moet je een collega eerst bellen en uitleggen waar je mee bezig bent. Dat duurt doorgaans langer en zorgt er ook voor dat het minder toegankelijk is om iemand te benaderen. Voor mensen die met een specifieke taak bezig zijn, is dit wel makkelijker. Degene aan de telefoon kent de context waardoor je sneller to the point kunt komen. Ook was onze bezetting nog een uitdaging. Je kunt niet zomaar in het hele netwerk komen vanuit huis. Daarom werkte een maximaal aantal collega's op kantoor en de rest vanuit huis.”

Hoe houd je je technologische skills up-to-date?

“Door veel mee te kijken bij daily scrums. Ook denk ik graag met engineers mee in wat ze doen en hoe ze dat doen. Dit is heel leerzaam. Iedere dag kom ik wel nieuwe dingen tegen. Aan de andere kant ben ik met cursussen bezig. Dankzij iSense ga ik Scrum Master Foundation deel 2 volgen. Die staat in september gepland. Vorige week deed ik nog examen in het eerste deel van deze cursus. Ook de Belastingdienst biedt opleidingsmogelijkheden. Verder wil ik me verdiepen in de cursus van VMware vSphere specialist, een instapcursus voor VMware. Daarna kun je kiezen welke richting je op wilt gaan.”

Wat wil je graag meegeven aan andere IT-professionals die ook meer met scrum willen doen?

“Tijdens mijn cursus leerde ik dat de beste scrum master iemand is zonder ervaring. Dan kun je namelijk samen met de teamleden, die ook onervaren zijn, zoeken naar de beste methode die je kunt implementeren. Als ervaren scrum master heb je vaak de neiging om te vertellen hoe het moet. Het is daarom belangrijk dat je openstaat voor anderen. De mensen in je team zijn het allerbelangrijkste. Jij als scrum master dient sturing te geven. Je start een ontdekkingsreis met de mensen die de techniek in handen hebben. Zo kom je erachter hoe ze het werk het beste volgens de scrummethode kunnen doen. Natuurlijk zijn er regels, maar je moet het team laten ontdekken hoe dit toegepast moet worden.”

TOP 40 MEEST GEVRAAGDE VACATURES PER FUNCTIE

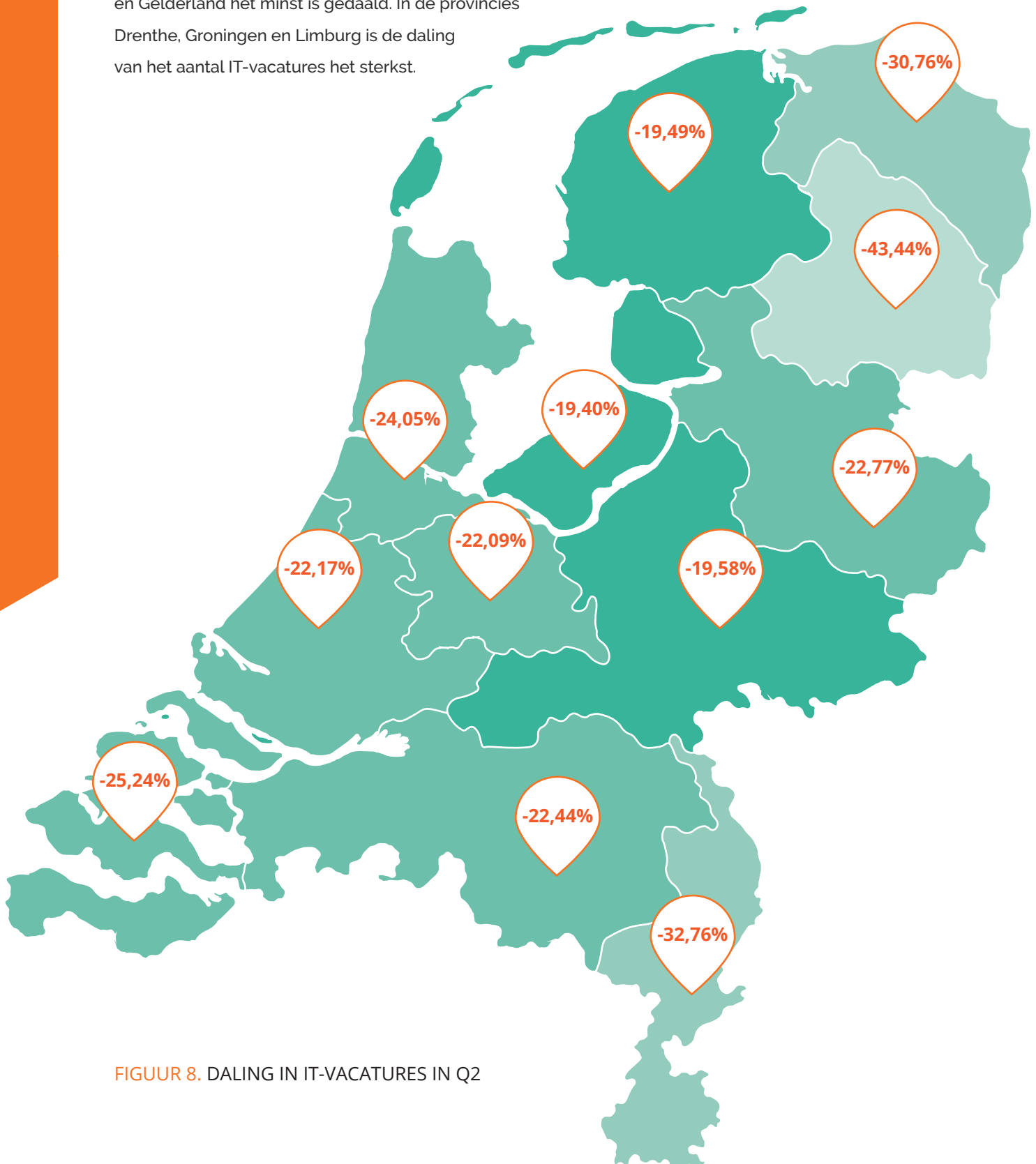
In de top-40 van meest gevraagde functies zijn developers op het gebied van Java en .NET het populairst. Over het algemeen is in vergelijking met het eerste kwartaal een daling te zien onder de meeste functieprofielen. Behalve als het gaat om Systeembeheerders (+6,78 procent) en Informatiemanagers (+9,85 procent) .

**Omdat voor een aantal functies relatief weinig personeel wordt gevraagd, kunnen sommige percentages sterk fluctueren.*

Top 40 meeste vacatures per functie in Q1 2020	Q1 versus Q2
Java developer	-25.00%
.NET developer	-17.98%
Systeembeheerder	6.78%
PHP developer	-20.15%
Business Analyst	-24.07%
Applicatiebeheerder	-22.29%
Projectleider ICT	-27.12%
Servicedeskmedewerker	-35.34%
Front-end developer	-19.89%
IT Consultant	-32.45%
Devops Engineer	-9.36%
Data Scientist	-24.57%
Informatie-analist	-20.51%
ICT Manager	-38.87%
Fullstack developer	-13.43%
Test automation engineer	-16.15%
Netwerkbeheerder	-15.97%
Data Analyst	-23.15%
IT Engineer	-28.95%
IT Architect	-17.30%
Business Intelligence consultant	-21.61%
Backend developer	-24.02%
Adviseur bedrijfsvoering	-14.64%
Process manager	-17.33%
Technisch applicatiebeheerder	-29.39%
Securityconsultant	-17.73%
Webdeveloper	-25.50%
Scrum master	-5.03%
Informatiemanager	9.85%
Embedded software engineer	-10.15%
Linux engineer	0.95%
Security officer	-9.84%
Python developer	-15.07%
Adviseur informatiemanagement	-26.25%
QA manager	-5.67%
C++ developer	-21.55%
Quality assurance specialist	-12.55%
Test specialist	-5.66%
Javascript developer	-15.04%
Cybersecurityspecialist	-32.17%

FLEVOLAND, GELDERLAND EN FRIESLAND MINDER HARD GERAAKT

De provincie Flevoland is het minst hard geraakt door de vacaturedaling. In vergelijking met het vorige kwartaal is daar een afname van 19 procent in het aantal IT-vacatures. In de provincies Utrecht en Zuid-Holland is er een afname van 22 procent en in Noord-Holland is er een afname van 24 procent. Als we buiten de Randstad kijken, zien we dat het aantal IT-vacatures in de provincies Friesland en Gelderland het minst is gedaald. In de provincies Drenthe, Groningen en Limburg is de daling van het aantal IT-vacatures het sterkst.

FIGUUR 8. DALING IN IT-VACATURES IN Q2

INDELING FUNCTIEPROFIELEN

iSense baseert deze arbeidsmarktrapportage op gegevens uit Jobdigger. De classificering van Jobdigger is gebaseerd op de ISCO-classificering. Dit is een internationale classificatie van beroepen, samengesteld op basis van niveau en specialisatie. De ISCO wordt tevens gebruikt in internationaal (vergelijkend) onderzoek in statistieken over beroepen. Meer informatie hierover vindt u op ec.europa.eu. Onderstaand is de clustering weergegeven.

Leidinggevende functies op het gebied van informatie- en communicatietechnologie

hoofd beheer ict, hoofd informatievoorziening en automatisering, hoofd systeemontwikkeling ict, manager ict-bedrijf, manager servicedesk ict, servicemanager ict, telecommunicatiemanager.

Bedrijfs- en organisatieanalisten

bedrijfsanalist, bedrijfskundige, bedrijfsorganisatiedeskundige, business consultant, business developer, business intelligence consultant, changemanager, huishoudwetenschapper, intern consultant, itil-procesmanager, kwaliteitscoördinator, kwaliteitsfunctionaris, medewerker planning en control, organisatieadviseur, organisatieadviseur (technisch), procesanalist, procesontwerper, -beheerder.

Systeemanalisten

adviseur crm-systemen, adviseur ict, adviseur informatievoorziening, adviseur methoden en technieken ict, automatiseringsdeskundige, business analist, business systems analist, consultant ict, enterprise architect, functioneel ontwerper ict, ict architect, ict consultant, informaticus, informatieanalist, it-adviseur, kennistechnoloog, projectleider automatisering, projectleider ict, systeemanalist, systeemarchitect, systeemontwerper, systeemontwikkelaar, systemspecialist, system engineer, teamleider ict, wetenschappelijk onderzoeker, informatica.

Softwareontwikkelaars

applicatie-engineer, applicatieontwerper, applicatieontwikkelaar, applicatiespecialist, application developer, application

engineer, embedded software engineer, software architect, software consultant, software designer, softwareontwerper, softwareontwikkelaar, softwarespecialist, applicatieprogrammeur, programmeur (technische toepassingen), programmeur c, programmeur cobol, programmeur java, programmeur pascal, programmeur scripttalen, programmeur software, systeemprogrammeur.

Software- en applicatieontwikkelaars en -analisten, niet elders geassocieerd

applicatietester, functioneel tester, quality analyst software, softwaretester, systeemtester, test engineer, testconsultant, tester ict, testmanager ict.

Web- en multimediaontwikkelaars

game developer, internetadviseur, internetconsultant, internetspecialist, multimedia specialist, programmeur internet, programmeur website, webconsultant, webdeveloper, webprogrammeur.

Ontwerpers en beheerders van databanken

adviseur erp-systemen, database administrator, databasebeheerder, databaseontwerper, databasespecialist, datawarehouse ontwikkelaar, sap-adviseur, sap-consulent.

Systeembeheerders

applicatiebeheerder, applicatiemanager, configuration manager ict, functioneel beheerder, ict-beheerder, systeembeheerder.

Netwerkspecialisten

architect technische infrastructuur ict, netwerkarchitect, netwerkbeheerder, netwerkconsultant, netwerkingenieur, netwerkspecialist, specialist technische infrastructuur ict.

Database- en netwerkspecialisten, niet elders geassocieerd

adviseur beveiliging, informatievoorziening, adviseur informatiebeveiliging, adviseur interne controle en beveiliging informatievoorziening, it security officer, netwerkbeveiliging, security specialist ict.

Vakspecialisten op statistisch en wiskundig gebied e.d.

commercieel analist, data manager, data-analist, databeheerder, gegevensanalist.

Technici voor informatie- en communicatietechnologie: gebruikersondersteuning

helpdeskmedewerker ict, ict-coördinator, ict-medewerker, ict-ondersteuner, it-medewerker, lokatiebeheerder ict, pc-beheerder, servicedeskmedewerker ict, supportmedewerker ict, werkplekbeheerder.

Netwerk- en systeemtechnici

assistent-systeembeheerder, computerreparateur, computertechnicus, installateur computer, installateur pc netwerktechnicus, systeemtechnicus.

Webtechnici

coördinator internet, medewerker internet, webmaster, websitebeheerder.

Telecommunicatietechnici

data-, telecomspecialist, telecombeheerder, telecomspecialist, telecomtechnicus.

OVER iSENSE ICT PROFESSIONALS

De IT-markt ontwikkelt zich in een hoog tempo. Dankzij onze kennisevenementen, het iSense Learningcenter, Fieldcoaching en actieve begeleiding laten we mens en organisatie groeien. Al ruim twintig jaar neemt iSense de taak op zich om bedrijven te ontzorgen met al hun IT-vraagstukken.

Specialist in ICT arbeidsbemiddeling

Dankzij onze ervaren resource consultants weten we wat ervoor nodig is om de meest complexe functies in te vullen. Ons contact is altijd persoonlijk. We vragen opdrachtgevers stevig door naar hun ambities en verdiepen ons in bedrijfscultuur, werksfeer en carrièreperspectief van de betreffende functie. Door optimale inzet van IT profiteren opdrachtgevers van gespecialiseerde professionals die een substantiële bijdrage leveren aan de IT-organisatie.

Uitgebreid opleidingsaanbod

Helpt iSense jou aan een nieuwe baan of opdracht? Dan krijg jij toegang tot het iSense Learning Center, ons eigen opleidingsplatform met honderden ICT-opleidingen.

Wij geven iedereen de mogelijkheid zich te ontwikkelen op technisch én persoonlijk vlak. Lees meer over het iSense Learning Center op www.isense.nl/learningcenter

6x 'ICT-Detacheerder van het jaar'

iSense heeft zes keer de Computable Award 'ICT-Detacheerder van het Jaar' gewonnen. iSense won deze award in 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 en 2018. Hier zijn we enorm trots op!

Kennisdeling

We beschikken over een actieve community, bestaande uit honderden IT-professionals. Die krijgen toegang tot andere opleidingen en kennisevents. Binnen deze community is iedereen welkom; specialist of generalist, junior of senior, laag of hoogopgeleid. Bekijk onze volledige eventkalender op www.isense.nl/summits

Bezoekadres hoofdkantoor iSense:

Zuidelijk Halfrond 11
2801 DD, Gouda

Tel: 0182 69 20 20
E-mail: info@isense.nl

Bezoekadres iSense Eindhoven:

Flight Forum 840
5657 DV Eindhoven

Tel: 040 800 2240
E-mail: info@isense.nl